

Sambýlið letur upp

Sambýlið í Sandaváig, sum ætlað er sinnisveikum at bógva í, letur nú upp. Starvsfólkini møttu fyrstu ferð til arbeiðis hósdagin, og um einar fjúrtan dagar ella so, fara búfólkini at flyta inn

SAMBÝLI

Edvard Joensen

Sandavági: Sambýlið í Sandavági letur nú endiliga upp. Liðið er umleið hált-annað ár, síðan eini sethús vórðu keypt til at hýsa sinnisveikum, men ikki fyrr enn nú verður gjørt klárt at flyta inn.

Tey stákast í húsunum Undir Fobbakletti í Sandavági, har níggu starvsfólk í skiftisvaktum skulu vera um tey fimm búfólkini,

Signa Andreasen er leiðari á sambýlinum fyrri sinniveik, sum nú letur upp í Sandavági

Mynd: Edvard Joensen

sum fara at bógva fast í nýggja sambýlinum.

Eftir at hesi sethús í Sandavági fyrri umleið hálvumøðrum ári síðan vórðu keypt til at hýsa fólk við sinnisbreki, kom politikkur í málið soleiðis, at tveir landsstýrismenn við ávikavist almannamálum og heilsumálum ikki kundu semjast um, hvør skuldi varða av hesum einstaka málinum. Annar segði seg eiga húsið, og hin fólkini, sum skuldu bógva í húsinum. Hvussu varð og ikki, hendi so ikki meira enn tað, at eitt hús, sum skuldi brúkast til gott endamál, stóð og gapaði tómt í árávis.

Síðan er so leiðari settur fyrri sambýlinum, og seinni eisini starvsfólk, og gjørt er av, at trý búfólk flyta inn umleið hálvan juli. Hesi eru fólk, sum flyta av stovni, har tey ikki hava fyrri neyðini at bógva, men kortini eru soleiðis fyrri, at tey hava tørv á, at onkur er um tey dagliga.

Signa Andreasen úr Vestmanna er sett sum leiðari í nýggja sambýlinum. Av hinum átta starvsfólkunum eru tey flestu úr Vágum, men onkur er úr Havn og onkur úr Vestmanna, sigur hon. Talan er um fólk, sum hava útbúgving og royndir á økinum, sigur leiðarin.

Hon sigur, at hesar fyrstu dagarnar fara starvsfólkini at nýta til fyrireiing. Slikt sum at gera húsini klár at flyta inn í, læra hvønn annan at kenna og eisini til ymiskt skeiðvirksemi í samband við arbeiðið.

Tey fara at arbeiða í skift-

um, sigur Signa Andreasen. Um dagin vera trý starvsfólk til arbeiðis. Tvey verða tey um kvöldið, og ein á náttarvakt.

Búfólkini skulu eisini hava okkurt at gera um dagarnar, sigur hon. Og farið verður nú at finna fram til, hvat tað skal vera. Ymisk ítrivstilboð eru í Vágum, og væl ber eisini til at fara aðrastaðni eisini, um so skuldi verið.

Fyri stuttum lat upp eitt nýtt verkhus í Sørvági, har møgulega onkur teirra, sum fer at flyta inn Undir Fobbakletti, kann fara til arbeiðis. Talan skal helst vera um onkrar fysiskar aktivitetir, sigur leiðarin, men einki er avgjort enn.

Vanligt er, at slík sambýli fáa egið navn, og tað fer hetta eisini, sigur Signa Andreasen. Men enn er einki avgjort her heldur. Bara at tosa um Sambýlið í Sandavági, heldur hon vera í so keðiligt, og vildi helst sloppið at givið húsinum eitthvørt lokalt navn, sigur hon.

Tey níggu starvsfólkini møttu fyrstu ferð til arbeiðis hósmorgunin. Tey fara nú at fyrirleika seg at taka í móti fyrstu búfólkunum, sum flyta inn í aðru viku

Mynd: Edvard Joensen

Gransking er ein framtíðaríløga

Hetta sigur danski professarin frá RUK, John Andersen, sum hevur hildið skeið á granskingardeplinum fyrri økismenning í Klaksvík. Skeiðið snúði seg um vælferð, politikk og tilrætting út frá einum sosialvísundaligum perspektivi

GRANSKING

Solby A. Eliassen

solby@sosialurin.fo

Jonh Andersen, professari við Roskilde Universitet, heldur, at Føroyar á mangar mátar er eitt sera áhugavert samfelag við sínum fjølbroytni og samanseting av síðum og tí meira nýmótans býarlívinum. Men hann hevur fingið ta fatan, at gransking av samfelagsligum viðurskiftum ikki er so viðurkend í landinum. Hetta heldur hann vera stórt spell.

– Tað er sera umráðandi, at gransking verður sædd sum ein framtíðaríløga heldur enn sum eina útreiðslu, sigur John Andersen.

John Andersen hevur fylgt arbeiðinum á granskingardeplinum í nøkur ár, og sigur hann, at tey gera eitt framúr arbeiði. Tí orkmylar tað hann, at tað verður skorið í játtanunum til økið.

– Her verður ikki hugt langt fram í tíðina, tí gransking er ein íløga fyrri eitt samfelag, sum eg havi sagt áður. Og mær tykir

Danskur professari frá Roskilde Universitet, John Andersen, hevur hildið eitt triggjar daga langt skeið á granskingardeplinum fyrri økismenning. Hann harmast um, at viðurkenningin av gransking í Føroyum ikki letur til at vera nakað serliga stór

synd í teimum, at tey noyðast at berjast fyrri at yvirleva, heldur hann fyrri.

Politiska føðiketan

Danski professarin heldur tað vera av stórum týðningi fyrri granskingina, at hon verður ein náttúrligur partur av politisku føðiketuni, sum hann málber seg.

Hetta er so við og við hent í Danmark, men kortini viðgongur hann tó, at gransking enn ikki er so viðurkend á flatlondum, sum hann kundi hugsað ser tað.

Tá tað kemur til gransking, er tað sambært danan-

um, týðningarmikið, at bæði politikarar og vanliga fólkíð ger sær greitt, at hon kann verða við til at varpa ljós á trupulleikar í samfelagnum og at koma við møgulegum loysnum.

– Gransking kann somuleiðis gera vart við onkrar gloymdar trupulleikar í samfelagnum, sum politikarar ella myndugleikar ikki eru varðug við eru tilstaðar. Hetta er sjálvandi meira kritisk gransking, men hon skal so sanniliga eisini til, sigur John Andersen.

Sum domi nevnrir hann tey eldru, sum sita einlig úti á litlum bygðum í Føroyum. Hetta er ein trupulleiki, har boð uppá møguligar

Fyrimunir og vansar

Professarin tosar nógv um samfelagið Føroyar. Hann endurtekur fleiri ferðir, at Føroyar eru so hugtakandi og spennandi við sínum margfeldi. Eisini tosar hann um fyrimunir og vansar við tí litla og tættu samfelagnum.

– Greiðir fyrimunir eru sjálvandi tey tóttu sosialu bondini, og tað er nógv positivt við síðum. Men hinvegin eru veikleikar í konservatismuni, sum uttan iva blokerar nýhugsanini, ivast hann ikki í.

Viðurkenning

John Andersen heldur, at aðalmálið hjá granskingini má vera, at upp arbeiða eina viðurkenning av gransking hjá tí politiska myndugleikanum.

– Politikararnir eiga at ávirka til at siggja, at gransking er neyðug fyrri tí fólkaraðisligu og politisku

prosessini, staðfestir hann.

Samstundis sum teir skulu venja seg við tankan um, at gransking er ein sjálvstøðug prosess, sum ikki altíð kemur til ta somu niðurstøðuna, sum politikararnir sjálvir.

– Men samstundis skulu granskarar gera sær púra klárt, at politikarar ikki vilja figgia eina gransking, sum vit kalla fyrri filabeins-gransking. Her meini eg við, at tað má vístast heilt ítøkiligt á, at gransking manglar á ávisum økjum, so at tað ikki bara verður granskað fyrri at granska, sigur John Andersen.

Á hendan hátt virkar slíkt báðar vegir, leggur hann afturat.

Skeiðið á granskingardeplinum endaði mikudagin, men John Andersen verður verandi í Føroyum inntil sunnudagin.

Tilsamans 17 luttakarar vóru á skeiðinum á granskingardeplinum. Umframtey, ið dagliga starvast har, vóru eisini lesandi og onkur var enn tá komin niðri frá at luttaka á skeiðinum

Bátatúrar av Sandoyinni

Jóan Petur Clementsen av Sandi siglir við ferðafólkum runt Skúvoyinna og Sandoyinna. Báðir túrarnir hugtakandi og spennandi við flottu náttúruni og nógvu fuglalívnum í björgunum. Hann sigur tó, at í ár hevur veðrið hiltast øgiliga illa

FERÐAVINNA

Solby A. Eliassen

solby@sosialurin.fo

Summarveðrið í Føroyum í ár er ikki komið enn, men tolin biða flest øll kortini eftir tí. Nøkur velja sjálvandi at leita sær til heitari lond, men summi biða. Fyri føroysku ferðavinn-

una er tað neyvan so heppið, at veðrið roynist so illa, men kortini verður koyrt við herferð sum eitur fri í Føroyum.

Kunningarstovurnar kring landið skipa fyrri gongutúrum, bátatúrum og so framvegis. Og tað átti at borið til, um ein letur seg í eftir veðrinum.

Ein av teimum, sum siglir við ferðafólkíð, er Jóan Petur av Sandi. Við hansara báti kann farast runt um Skúvoyinna ella vestur um Sandoyinna. Báðir túrarnir áhugaverdir og spennandi.

Í okkurt um tveir ella hálvan triðja tíma verður siglt. Har verður eisini greitt frá søguligum støðum og øðrum.

Flovað kaffimuðurin umborð man óivað eisini koma væl við. Kanska serliga í ár, tí summarið hevur

ikki latið við seg koma – enn í øllum førum.

– Undirtøkan hevur verið so sum so, má eg tíverri siga, sigur Jóan Petur, sum eisini heldur, at tá tað kemur til veðrið eru føroyingar nógv meiri krevjandi enn útlendingarnir.

– Tað hevur verið so vát og tjúkt í veðrinum. Tað var nógv betur í fjør um enn summarið í fjør ei heldur royndist so væl, sigur Jóan Petur.

Báturin hjá honum tekur 12 fólk. Talan er um ein føroyskan seksæring um 30 fótur.

Hendan myndin er tikin undir Sandsbjørgunum vestanfyri

Mynd: Edvard Joensen

